

Bản án số: 03/2024/HC-PT

Ngày: 20 - 9 - 2024

*V/v khiếu kiện quyết định áp dụng
biện pháp khắc phục hậu quả,
quyết định cưỡng chế buộc thực
hiện biện pháp khắc phục hậu quả
và hành vi hành chính*

**NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**

TÒA ÁN NHÂN DÂN TỈNH HÒA BÌNH

- Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có :

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Ông Đinh Trường Sơn

Các Thẩm phán: Ông Nguyễn Quang Tuấn
Bà Bạch Thị Hồng Hoa

- Thư ký phiên tòa: Bà Trần Thị Vân Anh - Thư ký Tòa án

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Hòa Bình: Ông Phạm Văn Minh
- Kiểm sát viên tham gia phiên tòa.

Ngày 20 tháng 9 năm 2024 tại Trụ sở Tòa án nhân dân tỉnh Hòa Bình xét xử phúc thẩm công khai vụ án hành chính thụ lý số: 02/2024/TLPT-HC ngày 11/7/2024 về khiếu kiện quyết định áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả, quyết định cưỡng chế buộc thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả và hành vi hành chính.

Do Bản án hành chính sơ thẩm số: 01/2024/HC-ST ngày 05/6/2024 của Tòa án nhân dân thành phố Hòa Bình bị kháng cáo.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử phúc thẩm số: 02/2024/QĐ-PT ngày 19/8/2024 giữa các đương sự:

1. *Người khởi kiện:* Bà Nguyễn Thị M, sinh năm 1968; Địa chỉ: xóm Vân Nam, xã Quang Tiến, thành phố Hòa Bình, tỉnh Hòa Bình. (Có mặt)

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho bà M: Bà Phạm Lê Q, ông Lê Văn L thuộc Văn phòng luật sư Hưng Đạo Thăng Long; Địa chỉ: phòng 1009 Tòa G3D, số 11, Vũ Phạm Hàm, phường Yên Hòa, quận Cầu Giấy, TP Hà Nội. (Có mặt)

2. *Người bị kiện:* Chủ tịch UBND xã Q T, thành phố Hòa Bình, tỉnh Hòa Bình.

Ông Nguyễn Văn N – Chủ tịch UBND xã (Có mặt)

3. *Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan:*

3.1. Ủy ban nhân dân xã Quang Tiến, thành phố Hòa Bình, tỉnh Hòa Bình
Người đại diện theo ủy quyền: Ông Nguyễn Cường B – Phó Chủ tịch UBND xã (Có mặt)

3.2. Ông Nguyễn Văn T, sinh năm 1968; (Vắng mặt)

3.3. Anh Nguyễn Tiến H, sinh năm 2000; (Vắng mặt)

Cùng địa chỉ: xóm Vân Nam, xã Quang Tiến, TP Hòa Bình, Hòa Bình.

Đại diện theo ủy quyền của ông T, anh H: Bà Nguyễn Thị M.

Người kháng cáo: Bà Nguyễn Thị M.

NỘI DUNG VỤ ÁN

Theo hồ sơ vụ án, bản án sơ thẩm và diễn biến tại phiên tòa, nội dung vụ án được tóm tắt như sau:

1. Người khởi kiện bà Nguyễn Thị M và người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan đứng về phía bà M trình bày:

Năm 1993, vợ chồng bà Mía có cải tạo một gò đất đá ong và phân diện tích ao cũ của gia đình để ở và sinh hoạt có diện tích khoảng 220m². Trước đó toàn bộ phần diện tích đá ong bị hoang hóa không ai sử dụng được nên gia đình bà đã phải mất nhiều công sức để cải tạo lại mặt bằng. Thời gian này do điều kiện kinh tế khó khăn nên gia đình chỉ xây dựng được một căn nhà cấp 4 với diện tích khoảng 60m² để bán hàng và sinh sống.

Năm 2022, sau khi gia đình nhận được tiền bồi thường do Nhà nước thu hồi đất để thực hiện dự án xây dựng Khu công nghiệp Yên Quang, đã tiến hành sửa chữa lại căn nhà để ở và một gian nhỏ bên cạnh cho tiện việc sinh hoạt và bán hàng (tất cả đều nằm trên nền móng nhà cũ).

Gia đình bà đã sinh sống ổn định trên phần diện tích đất khai hoang từ thời gian năm 1993 đến năm 2022 mà không có sự tranh chấp với cá nhân hoặc hộ gia đình nào. Đến khoảng tháng 7/2022, gia đình sửa chữa lại ngôi nhà cũ thì UBND xã tiến hành lập biên bản xử lý hành vi xây dựng nhà trên đất hoang hóa. Cụ thể:

Ngày 15/7/2022, công chức địa chính của UBND xã Quang Tiến đã lập biên bản số 22/BB-VPHC vì cho rằng gia đình bà đã tự ý xây dựng mới công trình nhà ở trên đất nông nghiệp là đất hoang hóa chưa được cấp giấy chứng nhận quy định tại Điều 11.1.a Nghị định 91/2019/NĐ-CP ngày 19/11/2019. Ngày 19/7/2022 Chủ tịch UBND xã Quang Tiến đã ra Quyết định xử phạt số 774/QĐ-XPHC đối với bà Mía vì hành vi tự ý xây dựng nhà ở trên đất nông nghiệp. Nhưng sau đó ngày 18/10/2022 Chủ tịch UBND xã Quang Tiến đã ban hành Quyết định số 862/QĐ-HB để hủy bỏ Quyết định xử phạt số 774 vì lý do Biên bản vi phạm hành chính số 22 đã xác định hành vi hành chính không đúng quy định.

Ngày 13/3/2023, UBND xã Quang Tiến lại tiếp tục lập biên bản vi phạm hành chính số 14 đối với bà Nguyễn Thị Mía về hành vi tự ý xây dựng công trình nhà ở trên đất hoang hóa quy định tại Điều 14.1.a Nghị định 91/2019/NĐ-CP. Trên cơ sở đó ngày 17/3/2023, Chủ tịch UBND xã Quang Tiến ban hành Quyết định số 55/QĐ-XPHC xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực đất đai đối với bà Mía về hành vi tự ý thực hiện xây dựng công trình nhà ở tại thửa đất số 673 (đất hoang hóa), tờ bản đồ 23, diện tích xây dựng vi phạm là 57,6m².

Ngày 05/5/2023, Chủ tịch UBND xã Quang Tiến ban hành Quyết định số 94/QĐ-CCXP cưỡng chế bắt buộc khắc phục hậu quả trong lĩnh vực đất đai đối với bà Nguyễn Thị Mía.

Ngày 16/5/2023, UBND xã Quang Tiến ra Thông báo số 67 về việc tổ chức cưỡng chế buộc thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả vi phạm hành chính đối với bà Mía.

Ngày 22/5/2023, UBND xã Quang Tiến đã tiến hành thực hiện Quyết định cưỡng chế bắt buộc gia đình bà Nguyễn Thị Mía phải chấp hành biện pháp khắc phục hậu quả. Theo đó toàn bộ nhà ở diện tích 57,6m² của nhà bà Mía đã bị phá dỡ, gây thiệt hại cho gia đình bà.

Bà cho rằng việc xử phạt và cưỡng chế của Chủ tịch UBND xã Quang Tiến đối với bà là không đúng theo quy định của pháp luật. Theo quy định tại Điều 12.3.a Nghị định 118/2021/NĐ-CP ngày 23/12/2021, thì một hành vi vi phạm hành chính chỉ bị lập một biên bản và ra quyết định xử phạt một lần nhưng UBND xã Quang Tiến đã lập hai biên bản vi phạm hành chính đối với một hành vi vi phạm (Biên bản vi phạm hành chính số 22 ngày 15/7/2022 và Biên bản vi phạm hành chính số 14 ngày 13/3/2023).

Căn cứ các quy định tại khoản 1, khoản 2 Điều 3 Nghị định 91 thì trường hợp nhà bà không thuộc trường hợp “lấn, chiếm đất” vì phân diện tích 57,6m² đã được gia đình sử dụng ổn định, lâu dài từ những năm 1993, 1994 đang được gia đình bà thực hiện kê khai đề nghị cơ quan có thẩm quyền cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất chứ không phải là trường hợp đất chưa sử dụng; đồng thời, từ khi bà sử dụng ổn định, liên tục, lâu dài như trên, chưa bị cơ quan nào xử phạt nên đủ điều kiện được cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất.

Căn cứ theo quy định tại khoản 7 Điều 14 Nghị định 91 về biện pháp khắc phục hậu quả thì Quyết định số 83 buộc thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả trong lĩnh vực đất đai của Chủ tịch UBND xã Quang Tiến không đúng quy định pháp luật. Tại các Biên bản vi phạm hành chính và tại các Quyết định đều xác định hành vi vi phạm là “xây dựng công trình nhà ở trên đất hoang hóa”, tuy nhiên theo Biên bản xác minh số 23 ngày 17/4/2024, xác định gia đình bà Mía sử dụng đất trước năm 1994. Vậy nên, tình tiết này không phù hợp để xác định gia đình bà Mía có hành vi “lấn, chiếm đất” đã quy định tại Điều 3 Nghị định 91/2019/NĐ-CP.

Bà Nguyễn Thị Mía cho rằng quyết định buộc thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả trong lĩnh vực đất đai căn cứ quy định tại Điều 14.1.a Nghị định

91 là không đúng theo quy định của pháp luật nên hành vi cưỡng chế của UBND xã Quang Tiến là vi phạm pháp luật. Bà M khởi kiện yêu cầu Tòa án.

1. Tuyên hủy Quyết định buộc thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả trong lĩnh vực đất đai số 83 ngày 18/4/2023 của Chủ tịch UBND xã Quang Tiến.

2. Tuyên bố hành vi cưỡng chế bắt buộc thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả trong lĩnh vực đất đai của UBND xã Quang Tiến là trái pháp luật, từ đó tuyên hủy Quyết định 94 ngày 05/5/2023.

2. Người bị kiện trình bày:

- Về nguồn gốc đất, công trình vi phạm:

Gia đình bà Nguyễn Thị M nhận chuyển nhượng thửa đất số 207, tờ bản đồ số 23, diện tích 98m², mục đích sử dụng là đất ao, quyền sử dụng đất của anh rể bà Mía là ông Nguyễn Văn Cửa, khi đó trên đất có nền móng cũ do ông Cửa xây dựng đã bị đình chỉ thi công trước năm 2020. Từ công trình xây dựng không đúng mục đích sử dụng đất (xây nhà kiên cố) trên thửa đất ao, bà Mía tiếp tục lấn chiếm xây dựng quán tạm tại thửa đất 673, tờ bản đồ số 23 phía mặt quán tiếp giáp đường tỉnh 446, phía sau là lán tạm dựng trên nền móng cũ ông Cửa đã xây dựng.

Ngày 28/12/2021 bà Mía làm Thông báo ngày khởi công xây dựng công trình gửi UBND xã Quang Tiến và trưởng xóm Vân Nam trong đó không ghi số thửa đất, tờ bản đồ, diện tích thửa đất, diện tích đất ở. Chỉ ghi diện tích xây dựng là 200m², chiều cao công trình 10m, số tầng 2 tầng, địa chỉ thửa đất: xóm Vân Nam, xã Quang Tiến, thành phố Hòa Bình, tỉnh Hòa Bình. Thời gian khởi công tháng 2/2022. Cam kết chấp hành mọi quy định của pháp luật, xây dựng đúng phần diện tích được cấp giấy chứng nhận QSDĐ...Có xác nhận của trưởng xóm Vân Nam.

Ngày 15/2/2022 UBND xã Quang Tiến tiến hành kiểm tra hiện trạng thửa đất, tài sản trên đất theo nội dung thông báo ngày khởi công xây dựng nhà ở của bà Mía. Tuy nhiên, theo biên bản ghi nhận bà Mía không xây dựng trên thửa đất thổ cư đã được cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất (là thửa 224 cấp năm 1999 diện tích 1.799m² trong đó có 400m² đất ở sử dụng lâu dài) mà xây dựng tại thửa 673 là đất hoang hóa do UBND xã quản lý và thửa đất 207 nhận chuyển nhượng từ ông Cửa. Bà M không xuất trình được giấy tờ gì chứng minh về quyền sử dụng đất.

UBND xã đã tiến hành xem xét và nhận thấy thửa đất và nhà ở dự kiến xây dựng của gia đình bà M có diện tích xây dựng là 514m² bao gồm xây dựng trên tất cả các thửa 206, 207, 673 tờ bản đồ số 23. Hộ bà Nguyễn Thị M thực hiện xây dựng nhà trên đất không có giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và nằm ở trong phạm vi quy hoạch dự án Khu công nghiệp Yên Quang đã có Quyết định số 1030/QĐ-UBND ngày 17/6/2011 của UBND tỉnh Hòa Bình về việc phê duyệt quy hoạch chi tiết xây dựng Khu công nghiệp Yên Quang, huyện Kỳ Sơn; Quyết định số 318/QĐ-UBND ngày 01/02/2018 của UBND tỉnh Hòa Bình về việc phê duyệt đề án quy hoạch điều chỉnh quy hoạch chi tiết xây dựng Khu

công nghiệp Yên Quang, huyện Kỳ Sơn; Thông báo thu hồi đất số 183/TB-UBND ngày 30/9/2021 của UBND thành phố Hòa Bình về việc thu hồi để thực hiện dự án: Xây dựng và kinh doanh hạ tầng kỹ thuật Khu công nghiệp Yên Quang, xã Quang Tiến (đợt 5); Thông báo số 43/TB-UBND ngày 31/3/2022 của UBND thành phố Hòa Bình về việc thu hồi để thực hiện dự án: Xây dựng và kinh doanh hạ tầng kỹ thuật Khu công nghiệp Yên Quang, xã Quang Tiến (đợt 5). Các văn bản trên đã triển khai niêm yết công khai tại Nhà văn hóa xóm Vân Nam và lên loa truyền thanh xã, xóm.

Ngày 22/02/2022 UBND xã Quang Tiến đã ban hành Thông báo số 08 về việc không đủ điều kiện xây dựng mới công trình nhà ở, công trình phụ khác đối với hộ bà Nguyễn Thị Mía. Tuy nhiên hộ bà M vẫn cố tình xây dựng.

Ngày 15/7/2022 UBND xã Quang Tiến lập biên bản vi phạm hành chính số 22 căn cứ theo quy định tại điểm a khoản 1 Điều 11 Nghị định 91. Tại biên bản làm việc cùng ngày của UBND xã Quang Tiến đã kiểm tra hiện trạng công trình của gia đình bà Mía phát hiện hiện trạng có 11 cột bê tông cốt thép kích thước (20x20)cm, tường xây gạch chỉ đỏ dày 20 cm, diện tích xây dựng khoảng 60m², hộ gia đình đang xây dựng trên nền đất cũ. Tổ công tác yêu cầu gia đình bà M dừng ngay việc xây dựng công trình, nếu gia đình cố tình xây dựng sẽ phối hợp xử lý theo quy định.

Ngày 19/7/2022 UBND xã Quang Tiến đã ban hành Quyết định 774 xử phạt trong lĩnh vực đất đai đối với bà Nguyễn Thị Mía về hành vi tự ý xây dựng nhà ở trên đất nông nghiệp tại thửa đất số 673, diện tích vi phạm là 60m², đồng thời tiến hành xác minh tài sản vi phạm hành chính. Ngày 16/9/2022 tiến hành và lập biên bản về việc vận động, tuyên truyền hộ bà Mía phá dỡ công trình vi phạm trên đất nông nghiệp. Tuy nhiên bà Mía cho rằng nhà bà ở lâu năm xuống cấp, bà đã làm đơn nhưng UBND không cho xây dựng, bà không có tiền nộp phạt chứ không chống đối, nhà cũng không làm kiên cố nên đề nghị xem xét cho gia đình. Cán bộ địa chính xác nhận lại việc xây dựng đồ 11 cột bê tông cốt thép, kiểm tra lại hộ gia đình đã xây dựng xong gồm phòng khách, 02 phòng ngủ, mái lợp tôn lạnh, khung sắt đã đưa vào sử dụng. Hội nghị thống nhất đề nghị hộ bà Mía tự khắc phục tháo dỡ công trình vi phạm nếu không thực hiện sẽ tổ chức cưỡng chế theo quy định pháp luật.

Tuy nhiên do xác định hành vi hành chính chưa chính xác nên UBND xã Quang Tiến đã ban hành Quyết định số 862/QĐ-HB ngày 18/10/2022 về hủy bỏ quyết định xử phạt vi phạm hành chính số 774 và UBND xã tiến hành lập biên bản để xác minh bổ sung hành vi vi phạm và áp dụng quy định tại điểm a khoản 1 Điều 14 Nghị định 91 “Trường hợp lấn chiếm đất chưa sử dụng tại khu vực nông thôn”.

Ngày 03/3/2023 UBND xã Quang Tiến đã tiến hành xác minh và lập biên bản hiện trạng công trình xây dựng vi phạm đối với thửa đất 207 và 673. Hiện trạng đã xây dựng xong gồm: 01 ngôi nhà cấp 4 xây dựng từ năm 2001 lợp mái tôn và các công trình khác, 01 ngôi nhà cấp 4 xây dựng năm 2022 diện tích xây dựng khoảng 60m² kết cấu khung cột bê tông (20x20)cm, tường gạch đỏ dày 20cm, nền lát gạch, chân tường ốp gạch, nhà đã xây dựng xong và đưa vào sử

dụng thể hiện bà Nguyễn Thị Mía cố tình xây dựng từ năm 2022 mặc dù UBND đã đình chỉ xây dựng. UBND xã đã tiến hành đo đạc lại diện tích đất do gia đình bà M xây dựng và đề nghị trong thời gian chờ kết quả đo đạc gia đình không xây dựng phát sinh thêm tài sản.

Tại biên bản xác minh ngày 10/3/2023 đã xác định phần diện tích xây dựng năm 2022 do bà Mía tự ý, cố ý xây trên thửa 673 là 57,6m² trên nền nhà cũ, phát sinh mới đổ giằng móng bê tông, khung cột bê tông, xây tường gạch đỏ 20cm, nền ốp đá, chân tường ốp đá loại (60x80)cm, mái tôn kèo sắt.

Ngày 13/3/2023 UBND xã Quang Tiến lập Biên bản vi phạm hành chính số 14, trong đó căn cứ điểm a, khoản 1 Điều 14 Nghị định 91. Sau đó căn cứ vào biên bản này để ban hành Quyết định số 55/QĐ-XPHC ngày 17/3/2023 về hành vi vi phạm hành chính tự ý thực hiện xây dựng công trình nhà ở tại thửa đất 673 với diện tích xây dựng vi phạm là 57,6m².

Sau khi xin ý kiến các cơ quan chức năng, nhận thấy có sai sót trong việc ban hành Quyết định số 55, UBND xã Quang Tiến đã ban hành Quyết định số 77 ngày 14/4/2023 để hủy bỏ Quyết định số 55, do quá thời hạn phạt tiền.

UBND xã Quang Tiến tiếp tục họp tuyên truyền vận động gia đình bà Mía tự tháo dỡ, khắc phục hậu quả nhưng gia đình bà M không thực hiện nên UBND xã đã ban hành Quyết định số 83/QĐ-KPHQ ngày 18/4/2023 về việc buộc thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả trong lĩnh vực đất đai: Buộc bà Nguyễn Thị Mía thực hiện phá dỡ toàn bộ công trình có diện tích xây dựng vi phạm là 57,6m² tại thửa đất 673. Thời gian thực hiện là 10 ngày.

Hết thời hạn thực hiện 10 ngày, bà Mía không tự giác thực hiện nên UBND xã Quang Tiến ban hành Quyết định số 94/QĐ-CCXP ngày 05/5/2023 về việc cưỡng chế buộc thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả và Quyết định số 93 ngày 05/5/2023 về việc thành lập Ban thực hiện cưỡng chế. Đồng thời cùng ngày lập kế hoạch số 71 phân công nhiệm vụ và kế hoạch cưỡng chế chi tiết theo quy định.

Ngày 16/5/2023 UBND xã Quang Tiến ban hành Thông báo tổ chức cưỡng chế số 67 và giao cho bà Mía.

Ngày 22/5/2023 UBND xã tiếp tục thực hiện vận động hộ bà Mía tại biên bản làm việc cùng ngày, bà Mía và gia đình xin tự tháo dỡ công trình vi phạm, nêu lý do điều kiện kinh tế gia đình khó khăn nên xin UBND xã hỗ trợ kinh phí tháo dỡ và cho gia đình 02 ngày để tháo dỡ. Tuy nhiên thành viên ban cưỡng chế đề nghị gia đình phải có đơn xin tự tháo dỡ và tháo dỡ trong ngày. Gia đình bà M không đồng ý. UBND xã Quang Tiến đã lập biên bản kết thúc vận động vào ngày 22/5/2023, kiểm kê tài sản, tiến hành cưỡng chế tháo dỡ, lập biên bản cưỡng chế buộc thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả và biên bản kết thúc việc tháo dỡ công trình xây dựng vi phạm trên đất thửa đất 673 đối với hộ bà Nguyễn Thị Mía cùng trong ngày 22/5/2023, bàn giao tài sản cho đương sự theo quy định của pháp luật.

UBND xã Quang Tiến căn cứ điểm a, khoản 1, điểm a, khoản 7, Điều 14 Nghị định số 91 về xử phạt vi phạm hành chính về đất đai; Căn cứ khoản 2, Điều 49 Luật Đất đai năm 2013. Đối chiếu các quy định trên bà Nguyễn Thị M không có giấy tờ nào quy định tại Điều 100, cũng không thuộc trường hợp quy định tại Điều 101 Luật Đất đai. Các quyết định UBND xã ban hành là đúng quy định, đề nghị HĐXX bác toàn bộ yêu cầu khởi kiện của bà M.

Tại Bản án hành chính sơ thẩm số: 01/2024/HC-ST ngày 05/6/2024 của Tòa án nhân dân thành phố Hòa Bình, quyết định: Căn cứ khoản 1 Điều 3, khoản 1 Điều 30, khoản 1 Điều 31, khoản 2 Điều 116, khoản 1 điểm a khoản 2 Điều 193, Điều 204, Điều 206 và Điều 348 Luật Tổ tụng hành chính; Căn cứ khoản 1 khoản 7 Điều 12, khoản 2 Điều 49, điểm b khoản 3 khoản 5 khoản 7 Điều 95, Điều 208 Luật Đất đai năm 2013; Căn cứ Điều 28, khoản 1 Điều 38, khoản 2 Điều 65, Điều 66, Điều 85, Điều 86, Điều 87, Điều 88 Luật Xử lý vi phạm hành chính năm 2012; Căn cứ Nghị định số 43/2014/NĐ-CP ngày 15/5/2014 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều của Luật đất đai năm 2013; Căn cứ điểm a khoản 1, điểm a khoản 7 Điều 14 Nghị định số 91/2019/NĐ-CP ngày 19/11/2019 của Chính phủ quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực đất đai; Căn cứ Điều 33, Điều 34 Nghị định 166/2013/NĐ-CP ngày 12/11/2013 của Chính phủ quy định về cưỡng chế thi hành quyết định xử phạt hành chính; Căn cứ Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 về án phí, lệ phí Tòa án.

Tuyên xử: Bác toàn bộ yêu cầu khởi kiện của bà Nguyễn Thị Mĩ về việc:

1. Tuyên hủy Quyết định buộc thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả trong lĩnh vực đất đai số 83/QĐ-KPHQ ngày 18/4/2023 của Chủ tịch UBND xã Quang Tiến.

2. Tuyên bố hành vi cưỡng chế bắt buộc thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả trong lĩnh vực đất đai (theo Quyết định 94 QĐ/CCXP ngày 05/5/2023) của UBND xã Quang Tiến là trái pháp luật và tuyên hủy Quyết định 94 QĐ/CCXP ngày 05/5/2023.

Ngoài ra bản án còn tuyên về án phí, quyền kháng cáo của các đương sự.

Ngày 05/6/2024 bà M kháng cáo toàn bộ bản án hành chính sơ thẩm, đề nghị sửa bản án sơ thẩm của Tòa án nhân dân TP Hòa Bình, chấp nhận yêu cầu khởi kiện của bà M.

Tại phiên tòa các đương sự giữ nguyên quan điểm.

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho người khởi kiện có ý kiến: Đề nghị Tòa án xem xét tính hợp pháp của quyết định hành chính và hành vi hành chính của Chủ tịch UBND xã Quang Tiến, cụ thể: Thời hạn thực hiện trong các Quyết định số 83 và số 94 có nêu là 10 ngày là trái quy định của pháp luật; Theo quyết định cưỡng chế đã xác định diện tích công trình vi phạm là 57,6 m² (trên thửa đất số 673), tuy nhiên khi UBND xã Quang Tiến thực hiện việc cưỡng chế đã bị vượt quá diện tích trên.

Đại diện VKSND tỉnh Hòa Bình phát biểu quan điểm:

Về tố tụng: Về việc tuân theo pháp luật của các đương sự; của Hội đồng xét xử đã tuân thủ đúng Luật Tố tụng hành chính.

Về nội dung: Đề nghị bác yêu cầu kháng cáo của người khởi kiện.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

[1] Về tố tụng:

- Cấp sơ thẩm đã xác định đúng quan hệ pháp luật tranh chấp, thụ lý và giải quyết vụ án đúng thẩm quyền về loại việc và lãnh thổ theo quy định của Luật Tố tụng hành chính.

- Ngày 04 - 05/6/2024 Tòa án nhân dân thành phố Hòa Bình xét xử vụ án; Ngày 05/6/2024 bà Nguyễn Thị M kháng cáo. Đơn kháng cáo trong thời hạn luật định nên được chấp nhận.

- Về xác định tư cách tố tụng: Theo đơn khởi kiện của bà Nguyễn Thị M có yêu cầu Tòa án xem xét hành vi cưỡng chế bắt buộc thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả trong lĩnh vực đất đai của UBND xã Quang Tiến. Tại cấp sơ thẩm không đưa UBND xã Quang Tiến vào tham gia tố tụng với tư cách người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan nên cấp phúc thẩm cần khắc phục và UBND xã Quang Tiến cũng đã có văn bản trình bày quan điểm về vụ việc.

[2] Về nội dung:

2.1. Xét tính hợp pháp của Quyết định số 83 ngày 18/4/2023 và Quyết định số 94 ngày 05/5/2023 của Chủ tịch UBND xã Quang Tiến.

- Về hình thức, thẩm quyền ban hành quyết định:

Về hình thức văn bản đã tuân thủ Điều 33 Nghị định 166 ngày 12/11/2013 của Chính phủ quy định về cưỡng chế thi hành quyết định xử phạt vi phạm hành chính và theo quy định của Điều 36 Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015; Điều 38 Luật Xử lý vi phạm hành chính năm 2012; Khoản 1 Điều 38 Nghị định số 91/2019/NĐ-CP ngày 19/11/2019 về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực đất đai việc ký ban hành 02 quyết định trên là đúng thẩm quyền của Chủ tịch UBND xã Quang Tiến.

- Về nội dung và căn cứ ban hành Quyết định:

Theo hồ sơ địa chính (Bản đồ địa chính gốc, bản đồ đo đạc chỉnh lý năm 2021, sổ mục kê, sổ địa chính qua các thời kỳ) thể hiện thửa đất số 673, tờ bản đồ 23, diện tích 220m², địa chỉ: xóm Vân Nam, xã Quang Tiến, thành phố Hòa Bình mà hộ gia đình bà Nguyễn Thị M đang sử dụng là đất chưa quy chủ (đất hoang hóa) và thuộc quyền quản lý của UBND xã Quang Tiến. Hiện thửa đất này đã nằm trong quy hoạch khu công nghiệp Yên Quang.

Từ ngày 28/12/2021 bà M đã tự ý xây dựng tại thửa đất này với diện tích vi phạm là 57,6m², trong đó trên nền nhà cũ phát sinh mới đổ giằng móng bê tông, khung cột bê tông, xây tường gạch đỏ độ dày 20cm, nền lát gạch, chân tường ốp gạch loại (60x80) cm, mái tôn kèo sắt.

Ngày 22/02/2022 UBND xã Quang Tiến ra thông báo yêu cầu bà M

ngừng việc xây dựng trên đất lấn chiếm nhưng bà M không chấp hành vẫn cố tình xây dựng. UBND xã Quang Tiến cũng đã tiến hành các biện pháp tuyên truyền, vận động để gia đình bà M tự tháo dỡ các công trình vi phạm trên đất nhưng không thành.

Do đó Chủ tịch UBND xã Quang Tiến đã căn cứ Điều 14 Nghị định 91/NĐ-CP ngày 19/11/2019 và Điều 86 Luật xử lý vi phạm hành chính năm 2012 để ban hành Quyết định số 83 ngày 18/4/2023 về buộc thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả và Quyết định số 94 ngày 05/5/2023 về việc cưỡng chế bắt buộc thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả trong lĩnh vực đất đai là đúng quy định của pháp luật.

Đối với ý kiến của người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người khởi kiện cho rằng, thời hạn được ghi tại Quyết định số 83 và Quyết định số 94 với thời hạn thực hiện 10 ngày là không đúng quy định pháp luật. Hội đồng xét xử nhận thấy, tại khoản 3 Điều 5 Nghị định 166/2013/NĐ-CP ngày 12/11/2013 quy định thời hạn thi hành quyết định cưỡng chế là 15 ngày, do vậy đối với Quyết định số 83 là quyết định buộc thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả không thuộc điều chỉnh của Nghị định này mà thuộc điều chỉnh của Luật xử lý vi phạm hành chính nên thời hạn thực hiện ghi trong quyết định 10 ngày là đúng quy định. Đối với Quyết định số 94 là quyết định cưỡng chế, việc ghi thời hạn 10 ngày trong quyết định là chưa đảm bảo theo đúng quy định, tuy nhiên kể từ ngày ra quyết định và ngày bà M nhận quyết định (ngày 05/5/2023) đến khi thực hiện việc cưỡng chế là ngày 22/5/2023, đã trên 15 ngày, do vậy điều này không ảnh hưởng đến quyền và lợi ích hợp pháp của bà M.

- Về trình tự, thủ tục ban hành:

Từ ngày 28/12/2021 bà Nguyễn Thị Mía có thông báo ngày khởi công xây dựng công trình. Mặc dù UBND xã Quang Tiến đã có văn bản yêu cầu chấm dứt hành vi vi phạm nhưng bà M không chấp hành. Trước hành vi vi phạm của hộ gia đình bà M UBND xã Quang Tiến ngày 15/7/2022 đã lập biên bản vi phạm hành chính số 22, trên cơ sở đó Chủ tịch UBND xã Quang Tiến đã ra Quyết định xử phạt số 774. Do căn cứ áp dụng pháp luật chưa chính xác nên UBND xã đã hủy bỏ quyết định này. Quá trình sử dụng hộ bà M tiếp tục có hành vi vi phạm, dẫn đến có sự thay đổi hiện trạng ban đầu so với biên bản vi phạm ngày 17/7/2022 nên UBND xã đã lập biên bản xác minh số 23 ngày 17/4/2023 để xác định chính xác hành vi vi phạm của bà M, với diện tích vi phạm là 57,6 m² tại thửa đất số 673.

Do quá thời hạn ra quyết định xử phạt theo quy định tại Điều 65, 66 của Luật Xử lý vi phạm hành chính năm 2012 nên Chủ tịch UBND xã Quang Tiến đã ban hành Quyết định số 83/QĐ-KPHQ ngày 18/4/2023 buộc thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả trong lĩnh vực đất đai là buộc bà Mía phải phá dỡ toàn bộ công trình có diện tích xây dựng vi phạm là 57,6m² tại thửa đất 673 trong thời gian thực hiện là 10 ngày. Căn cứ để ban hành quyết định này là biên bản vi phạm hành chính số 22 ngày 15/7/2022 và biên bản xác minh số 23 ngày 17/4/2023.

Sau đó UBND xã Quang Tiến tiếp tục vận động hộ bà M tự tháo dỡ công trình vi phạm nhưng không thành nên ngày 05/5/2023, Chủ tịch UBND xã Quang Tiến ban hành Quyết định số 94 cưỡng chế buộc thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả trong lĩnh vực đất đai.

Có thể thấy UBND xã Quang Tiến đã thực hiện đầy đủ các quy định của pháp luật nhằm đảm bảo việc áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả đúng đắn và tuân thủ trình tự thủ tục luật định. Tuy ban đầu có sai sót trong việc ban hành các biên bản, quyết định nhưng đã được thu hồi kịp thời nên chưa ảnh hưởng đến quyền và lợi ích hợp pháp của đương sự, bản chất bà Mía có hành vi vi phạm hành chính và có Quyết định áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả, có Quyết định cưỡng chế tháo dỡ công trình vi phạm và có việc cưỡng chế khi có ý không thực hiện tự tháo dỡ công trình vi phạm.

2.2. Đối với việc tổ chức thực hiện cưỡng chế:

Ngày 16/5/2023 UBND xã Quang Tiến đã giao Thông báo tổ chức cưỡng chế số 67/TB-UBND cho bà Mía. Sau đó ngày 19/5/2023 ban hành Quyết định về việc kiện toàn Ban thực hiện cưỡng chế khắc phục hậu quả. Ngày 22/5/2023 UBND xã Quang Tiến tiếp tục vận động hộ bà Mía tháo dỡ công trình vi phạm nhưng không thành nên đã lập biên bản kết thúc vận động, kiểm kê tài sản, tiến hành cưỡng chế tháo dỡ, lập biên bản cưỡng chế buộc thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả và biên bản kết thúc việc tháo dỡ công trình xây dựng vi phạm trên đất đối với hộ bà Nguyễn Thị Mía cùng trong ngày 22/5/2023, bàn giao tài sản cho đương sự theo quy định của pháp luật (Từ ngày nhận quyết định đến ngày cưỡng chế là 18 ngày).

Ý kiến của người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của bà M cho rằng việc cưỡng chế không thực hiện đúng giới hạn theo quyết định cưỡng chế, phá dỡ công trình vượt quá diện tích. HĐXX đánh giá, trên cơ sở Quyết định số 94, UBND xã Quang Tiến đã thực hiện đúng quy trình, tài sản tháo dỡ đã được bàn giao cho bà gia đình bà M đúng theo quy định, tại thời điểm đó bà M cũng không có ý kiến gì về việc này. Tại Biên bản xem xét thẩm định tại chỗ của Tòa án nhân dân TP Hòa Bình đã xác định: “Tổng diện tích công trình là 72,16m²; Tổng diện tích công trình xây dựng bị phá dỡ là 60,61m²; Phần công trình đang tháo dỡ dở dang là 11,55m² (phần trời ra ao)”. Nhận thấy diện tích bị tháo dỡ có sự chênh lệch với quyết định cưỡng chế, tuy nhiên toàn bộ diện tích bị tháo dỡ trên là nằm trong diện tích đất đã được lập biên bản vi phạm 57,6 m², đồng thời do kết cấu của công trình vi phạm có liên quan đến nhau, cho nên việc thực hiện cưỡng chế tháo dỡ công trình trái phép đối với bà M là vẫn đảm bảo đúng theo quy định của pháp luật.

2.3. Bà M kháng cáo nhưng không xuất trình được các tài liệu, chứng cứ nào khác chứng minh cho yêu cầu kháng cáo nên không có căn cứ chấp nhận.

Bản án sơ thẩm của Tòa án nhân dân thành phố Hòa Bình xử bác yêu cầu khởi kiện của người khởi kiện là có căn cứ hợp pháp.

[3] Về án phí: Do kháng cáo không được chấp nhận nên bà M phải chịu án phí hành chính phúc thẩm.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào khoản 1 Điều 241 Luật Tố tụng hành chính;

Căn cứ Điều 34 Nghị quyết số: 326/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ quốc hội khóa 14 quy định về án phí, lệ phí Tòa án.

1. Bác kháng cáo của người khởi kiện bà Nguyễn Thị M.

2. Giữ nguyên Bản án hành chính sơ thẩm số: 01/2024/HC-ST ngày 05/6/2024 của Tòa án nhân dân thành phố Hòa Bình, tỉnh Hòa Bình.

3. Về án phí: Bà Nguyễn Thị M phải chịu 300.000đ tiền án phí hành chính phúc thẩm, nay được đối trừ số tiền 300.000đ tiền tạm ứng án phí đã nộp theo Biên lai thu tiền số 0000429 ngày 20/6/2024 của Chi cục thi hành án dân sự thành phố Hòa Bình, tỉnh Hòa Bình.

Bản án phúc thẩm có hiệu lực kể từ ngày tuyên án./.

Nơi nhận:

- TAND cấp cao tại Hà Nội;
- VKSND cấp cao tại Hà Nội;
- VKSND tỉnh Hoà Bình;
- TAND TP Hòa Bình;
- Chi cục THADS TP Hòa Bình
- Các đương sự;
- Lưu HSVA.

**T/M. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ
THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Đinh Trường Sơn

Số: 12 /TB-TDS

Hòa Bình, ngày 21 tháng 8 năm 2024

THÔNG BÁO
Về việc bổ sung tư cách người tham gia tố tụng

Kính gửi:

- Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Hòa Bình;
- Người khởi kiện: Bà Nguyễn Thị M, sinh năm 1968; Địa chỉ: xóm Vân Nam, xã Quang Tiến, thành phố Hòa Bình, tỉnh Hòa Bình.
- Người bị kiện: Chủ tịch UBND xã Quang Tiến, thành phố Hòa Bình, tỉnh Hòa Bình.
- Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan:
 1. Ông Nguyễn Văn Tình, sinh năm 1968;
 2. Anh Nguyễn Tiến Hoàng, sinh năm 2000;Cùng địa chỉ: xóm Vân Nam, xã Quang Tiến, TP Hòa Bình, Hòa Bình.

Toà án nhân dân tỉnh Hòa Bình đang giải quyết vụ án hành chính phúc thẩm thụ lý số: 02/2024/TLPT-HC ngày 11/7/2024 về việc “Khiếu kiện quyết định hành chính” giữa người khởi kiện là bà Nguyễn Thị M; Người bị kiện là Chủ tịch UBND xã Quang Tiến, thành phố Hòa Bình, tỉnh Hòa Bình.

Xét thấy thửa đất số 673, tờ bản đồ 23, địa chỉ: xóm Vân Nam, xã Quang Tiến, TP Hòa Bình, tỉnh Hòa Bình thuộc quyền quản lý của UBND xã Quang Tiến. Để đảm bảo quyền lợi ích hợp pháp của đương sự nên cần thiết phải đưa UBND xã Quang Tiến vào tham gia với tư cách là người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan trong vụ án.

Toà án nhân dân tỉnh Hòa Bình thông báo cho Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Hòa Bình và các đương sự được biết./.

Nơi nhận:

- Như kính gửi;
- Lưu hồ sơ vụ án.

THẨM PHÁN

Đinh Trường Sơn

